

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1961¹

ΥΠΟ

ΑΝΑΣΤ. Π. ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

§ 1. "Εννοια τῆς Ἐκκλησίας

1. * M. Brlek: De vocis Ecclesiae origine et notione iuridica ἐν Antonianum τ. 36 (1961) σ. 69-90.

2. E. v. Ivanka: Der Kirchenbegriff der Orthodoxie historisch betrachtet ἐν Sentire Ecclesiam. Das Bewusstsein von der Kirche als gestaltende Kraft der Frömmigkeit ξκδ. ὑπὸ J. Daniélo u. H. Vorgrimler, Freiburg i. Br. - Basel - Wien 1961 σ. 407-429.

3. * P. Tena Garriga: La palabra Ecclesia. Estudio histórico-teológico, Barcelona 1958.

Διὰ τὸ δόνομα τῶν Χριστιανῶν βλ.

4. E. Petersen: Christianus παρὰ τῷ αὐτῷ τῷ: Frühkirche, Judentum und Gnosis. Studien und Untersuchungen, Rom-Freiburg-Wien 1959 σ. 64-87.

Διὰ τὸ ἀπὸ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας σχίσμα

5. * Y. Congar: After nine hundred years. The background of the Schism between the Easter and Western Churches, New York 1959.

6. * H. Spahr: Zur Geschichte des byzantinischen Schismas ἐν Erbe und Auftrag τ. 36 (1960) σ. 348-349.

1. Τὸ προηγούμενον (ἔκτον) δελτίον, ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἔτος 1960, ἐδημοσιεύθη ἐν Θεολογίᾳ τ. 34 (1963) σ. 152-162, 297-307. Εἰς τὰ προηγούμενα δελτία ἔκτιθενται αἱ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἀκολουθούμεναι ἀρχαὶ καὶ ἀναγράφονται αἱ χρησμοποιούμεναι συντμήσεις, εἰς ἃς προσθετέα JOBG=Jahrbuch der Oesterreichischen byzantinischen Gesellschaft.

Διὰ τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἐκκλησίας

7. Handbuch der Orientalistik ᷂κδ. ὥπλο B. Spuler τ. I, 8: Religionsgeschichte des Orients in der Zeit der Weltreligionen, Leiden-Köln 1961. Μὲ συμβολάς πλειόνων ἐπιστημόνων διὰ τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐτεροδόξους Ἐκκλησίας ίδιᾳ ἐξ ιστορικῆς ἐπόψεως.

8. N. Zernov: Eastern Christendom. A study of the origin and development of the Eastern Orthodox Church, London [1961].

§ 2. Ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον

9. K. Mourtziadou: Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ προβλήματος τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ δικαίου ἐν Θεολογίᾳ τ. 32 (1961) σ. 12 ἐπ., 496 ἐπ. Συνέχεια τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ δελτίῳ ἀρ. 5 σημειουμένης ἐργασίας.

10. * H. Müllejans: Publicus und privatus im römischen Recht und im älteren kanonischen Recht unter besonderer Berücksichtigung der Unterscheidung jus publicum und jus privatum, München 1961.

§ 5. Συλλογαὶ πηγῶν καὶ γενικὰ βοηθήματα

11. N. Mourtziadou: 'Η διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς ιεροὺς κανόνας, 'Εν Ἀθήναις 1961.

12. Πορίσματα νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας 1929-1959. Πρόλογος K. Kallalīa, εἰσαγωγὴ M. Στασινόπουλος, 'Αθῆναι 1961 ίδιᾳ σελ. 68 ἐπ. δι' ἐλευθερίαν θρησκευτικῆς συνειδήσεως.

§ 6. Βοηθητικοὶ ἐπιστημονικοὶ αλάδοι

13. P. Terzmian: Διογματικὴ τῆς ὁρθοδόξου καθολικῆς Ἐκκλησίας τ. Γ', 'Αθῆναι 1961.

14. * P. Evdokimov: L' Orthodoxie, Paris 1960.

15. J. Harder: Kleine Geschichte der orthodoxen Kirche, München 1961.

16. Γ. Κορδάτος: Ιστορία τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τ. A' (395-1204), B' (1204-1453), 'Αθῆναι 1959-1960.

17. Δ. Μπαλάνου: Οἱ πατέρες καὶ συγγραφεῖς τῆς ἀρχοτάτης Ἐκκλησίας², 'Αθῆναι 1961.

18. * J. Quasten: Patrology τ. III, Utrecht-Antwerpen 1960.

19. N. Tzamalakos: Σύλλαβος βυζαντινῶν μελετῶν καὶ κειμένων, 'Εν Ἀθήναις 1961. Συμβολὴ εἰς πολλὰ κεφάλαια τῆς βυζαντινῆς γραμματολογίας.

20. G. W. H. Lampe: A Patristic Greek Lexicon τεῦχ. I (α-βαραθρώ), Oxford 1961.

§ 9. Ἡ ἔναντι τῆς Πολιτείας στάσις τῆς Ἐκκλησίας

21. E. Bammel: Ein Beitrag zur paulinischen Staatsanschauung (Kurzfassung) ἐν Theologische Literaturzeitung τ. 85 (1960) στ. 837-840.

22. C. E. B. Cranfield: Some observations on Romans XIII 1-7 ἐν New Testament Studies τ. 6 (1959/60) σ. 241-249.

23. I. Karpathis: Ἐκκλησία καὶ πολιτεία κατὰ τοὺς τρεῖς ιεράρχας ἐν Ἐκκλησίᾳ τ. 38 (1961) σ. 415-420.

24. Γ. Κονιδάρης: Πολιτεία καὶ πολιτειακὸς βίος ἐν τῇ λατρείᾳ τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανισμοῦ ἐν Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τ. 14 (1963) σ. 421-460.

§ 10. Θέσις τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ρωμαϊκῷ κράτει

25. * J. Beaufeuil: L'incendie de Rome en 64 et les Chrétiens ἐν Latomus τ. 19 (1960) σ. 65-80, 291-311.

26. * J. Dauvillier: 'A propos de la venue de saint Paul à Rome. Notes sur son procès et son voyage maritime ἐν Bulletin de littérature ecclésiastique τ. 61 (1960) σ. 3-26.

27. V. Kesch: Empire - Church relations and the third temptation ἐν Studia Patristica τ. IV (=Papers presented to the third international Conference on patristic studies held at Christ Church, Oxford 1959 ἔκδ. ὑπὸ F. L. Cross), Berlin 1961 σ. 465-471.

28. G. Roth: The debate on the loyal sacrifices a. D. 66 ἐν The Harvard theological review τ. 53 (1960) σ. 93-97.

29. * M. Sordi: Sui primi rapporti dell'autorità romana con il Cristianesimo ἐν Studi romani τ. 8 (1960) σ. 393-409.

29a. * Τῆς αὐτῆς: I nuovi decreti di Marco Aurelio contro i cristiani ἐν Studi romani τ. 9 (1961) σ. 365-378.

30. * N. Jaeger: Il diritto nella Bibbia. Giustizia individuale e sociale nell'Antico e Nuovo Testamento, Assisi 1960.

§ 11. Πηγαὶ ἐκ τῆς ρωμαϊκῆς περιόδου

31. J. P. Audet: La Didachè. Instructions des Apôtres, Paris 1958.

32. E. Bammel: Schema und Vorlage von Didache 16 ἐν Studia Patristica τ. IV (ἀνωτ. ἀρ. 27) σ. 253-262.

33. E. Peterson: Über einige Probleme der Didache - Über-

lieferung παρὰ τῷ αὐτῷ: Frühkirche, Judentum und Gnosis. Studien und Untersuchungen, Rom-Freiburg-Wien 1959 σ. 146-182.

§ 12. Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν τῷ βυζαντινῷ κράτει

34-34α. P. Bruun: The battle of the Milvian bridge. The date reconsidered ἐν Hermes τ. 88 (1960) σ. 361-370. Προτιμᾷ τὸ έτος 311. 'Αντιθέτως οἱ *M. R. Alfoldi-D. Kienast: Zu P. Bruuns Datierung der Schlacht an der Milvischen Brücke ἐν Jahrbuch für Numismatik und Geldgeschichte τ. 11 (1961) σ. 33-41 ἐμμένουν εἰς τὴν παραδεδεγμένην χρονολογίαν 312.

35. E. Demougeot: L'empereur Honorius et la politique antijuive ἐν Hommages à Léon Herrmann (Collection Latomus 44), Bruxelles-Berchem 1960 σ. 277-291.

36. *N. O. King: The emperor Theodosius and the establishment of Christianity, London 1961.

37. G. Kisch: Zur Frage der Aufhebung jüdisch-religiöser Jurisdiktion durch Justinian ἐν Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Rom. Abt. τ. 77 (1960) σ. 395-401.

38. B. Köttling: Christentum und heidnische Opposition in Rom am Ende des 4. Jahrhunderts, Münster Westf. 1961.

39. *B. Lohse: Kaiser und Papst im Donatistenstreit ἐν K. D. Schmidt zum 65. Geburtstag, Göttingen 1961 σ. 76-88.

40. Ch. Moeller: Un fragment du Type de l'empereur Anastase I ἐν Studia Patristica τ. III 1 (βλ. ἀνωτ. ἀρ. 27), Berlin 1961 σ. 240-247.

41. *D. Savramis: Die Kirchenpolitik Kaiser Leons III. ἐν Südostforschungen τ. 20 (1961) σ. 1-22.

42. *P. Stockmeier: Leo I. des Grossen Beurteilung der kaiserlichen Religionspolitik, München 1959.

43. *A. Pareti: S. Ambrogio e la sua età², Milano 1960.

44. H. Bahner: Kirche und Staat im frühen Christentum. Dokumente aus acht Jahrhunderten und ihre Deutung, München [1961].

45. J. Reinach: «Controverses» et «litiges». Comparaison de C. Th. 2.1.10 et de C. J. 1.9.8 ἐν Jura τ. 11 (1960) σ. 184-188. Διὰ τὴν ἐν τῷ βυζαντινῷ κράτει νομικὴν θέσιν τῶν Ιουδαίων.

46. F. Winkelmann: Konstantins Religionspolitik und ihre Motive im Urteil der literarischen Quellen des 4. und 5. Jahrhunderts ἐν Acta antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae τ. 9 (1961) σ. 239-256.

§ 13. Ἀνώνυμα κωδικοποιητικὰ ἔργα ἐκ τῆς βυζαντινῆς περιόδου

47. * A. Amore: La personalità dello scrittore Ippolito ἐν Antonianum τ. 36 (1961) σ. 3-28.

48. J. M. Hanssens: La liturgie d' Hippolyte. Ses documents, son titulature, ses origines et son caractère (Orientalia christiana analecta 155), Roma 1959. Καὶ διὰ τὰ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἔργα τοῦ Ἰππολύτου.

§ 14. Κανόνες τοπικῶν συνόδων

49. * F. L. Cross: History and fiction in the Africans canons ἐν Journal of theological Studies τ. 12 (1961) σ. 227-247.

50. * G. García Goldaraz: Los Concilios de Cartago de un codice soriense. Reconstrucción, Madrid 1960.

§ 15. Κανόνες, ἀποφάσεις καὶ πρακτικὰ οἰκουμενικῶν καὶ λοιπῶν συνόδων

51. * A. Camps: Two spurius arabic canons of the Council of Nicea found by the Franciscan Missionaries of Upper Egypt (Studia orientalia christiana 5), Cairo 1960.

52. H. Dallmayr: Die grossen vier Konzilien: Nicaea-Konstantinopel-Ephesus-Chalcedon, München [1961].

53. * F. Dvornik: The ecumenical councils, New York 1961.

54. * A. Fabregas y Grau: Historia de los Concilios Eucuménicos, Barcelona 1960.

55. * P. Hughes: The Church in crisis. A history of the general councils 325-1870 [S. l. ?], 1961.

56. * L. Machielsen: Fragments patristiques non identifiés du Ms. Vat. Pal. 577 ἐν Sacris Erudiri 12 (1961) σ. 488-539. Μεταξὺ ἄλλων πιθανῶς ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου.

57. J. R. Nyman: The Synod at Antioch (324-325) and the Council of Nicaea ἐν Studia Patristica τ. IV (ἀνωτ. ἀρ. 27.) σ. 483-489.

58. Σ. Τρόύτσκη: Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἐνάτου καὶ δεκάτου ἑβδόμου κανόνων τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου (ρωσ.) ἐν Ἐφημερὶς τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας ἐτ. 1961 τεῦχ. β' σ. 57-65.

§ 17. Αὐτοκρατορικοὶ νόμοι

59. * J. Gaudemet: Orthodoxie et interpolations. A propos de C. Th. XVI, 1 et XVI, 4, 1 ἐν Revue de droit canonique τ. 10/11 (1961) σ. 157-165.

§ 18. Συλλεκτικά καὶ ἔρμηνευτικά ἔργα καὶ νομολογία

60. Ν. Μάτση: Νομικὰ ζητήματα ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Δημητρίου Χωματιανοῦ, Ἀθῆναι 1961.

61. Γ. Πετροπόλιος: 'Ιστορικὴ εἰσαγωγὴ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ δικαίου, Ἀθῆναι 1961 ἰδίᾳ σ. 106 ἐπ.: Τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐν Βυζαντίῳ.

62. Ν. Τωμαδάκη: Δημήτριος Χωματιανὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος παρὰ τῷ αὐτῷ: Σύλλαβος βυζαντινῶν μελετῶν καὶ κειμένων, Ἐν Ἀθήναις 1961 σ. 437-442.

63. * Σ. Τρύπα: 'Η νομικὴ ἔρις μεταξὺ πρεσβυτέρων καὶ νεωτέρων Ρώμης ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ σλαβικοῦ Νομοκάνονος, Βελιγράδιον 1960 (σερβ.). Τὸ ἔν τισι χειρογράφοις τοῦ Νομοκάνονος εἰς 50 τίτλους ἀπαντῶν ἔργιδιον περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως συνετάχθη πρὸ τοῦ ἔτους 629, πιθανῶς ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ πατριάρχου Σεργίου.

§ 19. "Εγγραφα, ἐπιγραφαί, σφραγῖδες καὶ φιλολογικαὶ πηγαὶ ἐκ τῆς βυζαντινῆς περιόδου

A'. "Εγγραφα ἐπὶ παπύρων

64. 'Ἐν ἐπιστολῇ Ζαχαρίου τινὸς ἐκ τοῦ Σ' αἰῶνος γίνεται λόγος περὶ «τοῦ σκάφους τοῦ μοναστηρίου τοῦ καλουμένου τῆς Περιστερᾶς». J. W. Barnes- H. Zilliaenus: The Antinoopolis papyri τ. II, London 1960 ἀρ. 94.

65. * J. O' Gallagher: La Iglesia en el siglo V segum las cartas cristianas ἐν Revista española de Teología τ. 20 (1960) σ. 391-395.

66. H. Gerstinger: Neue gräco-ägyptische Vertragsurkunden aus byzantinischer Zeit der Sammlung Papyrus Erzherzog Rainer τ. VI [1902] ἀρ. 9461 (€. 632). 'Ο ἐν Ἀρωνῷ γαλος τοῦ ἀγίου Κολλούθου διὰ τοῦ οίκονόμου ἐκμισθοῖ ἀγροτικὸν ἀκίνητον.

67. Τοῦ αὐτοῦ: Neue byzantinische Papyrusurkunden aus der Papyrus - Sammlung der Öesterreichischen Nationalbibliothek αὐτοθι τ. 8 (1959) σ. 1 ἐπ. ἀρ. 4 (Ζ' αἱ). Πώλησις ἀκινήτων «διὰ τοῦ λαμπροτάτου Ἀνατολίου ὑποδιακόνου τοῦ ἀγίου ἀββᾶ Παύλου».

68. H. Metzger: Spätantik-byzantinische Papyri aus der Sammlung Erzherzog Rainer in Wien ἐν Museum Helveticum τ. 18(1961) σ. 29 ἐπ. ἀρ. 25907. 'Ἐπιστολὴ οίκονόμου μονῆς (?) σχετικὴ μὲ τὴν εἰσπρόξιν τῶν φόρων (Σ' αἱ.).

Β'. Λοιπὰ ἔγγραφα

69. K. Xβόστοβα: Προβλήματα ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἑγγράφων ἀτελείας διὰ τὰς μακεδονικὰς μονὰς κατὰ τὸν ΙΔ' αἰώνα (ρωσ.) ἐν Βυζαντινὰ Χρονικὰ τ. 19 (1961) σ. 38-59.

70.* P. Collura: La polemica sui diplomi normanni nell' archivio capitolare di Catania ἐν Archivio per la storia della Sicilia orientale Ser. IV τ. 11/12 (1958/1959) σ. 131-139. Κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν ἐπικεφαλίδι (ἰδίᾳ ἑλληνικῶν) ἑγγράφων.

71. G. T. Dennis: The deposition of the Patriarch John Galatas ἐν JOBG τ. 9 (1960) σ. 51-55. Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ κειμένου τοῦ ἀπὸ Φεβρουαρίου 1347 συνοδικοῦ τόμου.

72. A. Guillou-W. Holtzman: Zwei Katepanourkunden ἐν Quellen und Forschungen aus italienischen Archiven und Bibliotheken τ. 41 (1961) σ. 1-28. Ἰδίᾳ τὸ ὑπ' ἄρ. 2 ἔγγραφον ἔτ. 1023 διὰ περιουσιακὰς σχέσεις μονῆς.

73. M. Μανούσακα: Βενετικὰ ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὴν Ἑκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Κρήτης τοῦ 14ου-16ου αἰώνος (Πρωτοπαπάδες καὶ πρωτοψάλται Χάνδακος) ἐν Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τ. 15 (1961) σ. 149 ἐπ.

74.* L. R. Ménager: L' abbaye bénédictine de la Trinité de Mileto en Calabrie à l'époque normande ἐν Bullettino dell' Archivio Paleografico Italiano N.S.τ. 4/5 (1958/1959). Ἐκδίδονται ἔγγραφα τῶν ἑτῶν 1010-1176.

75.* A. Petrucci: Codice diplomatico del monastero benedettino di S. Maria di Tremiti (1005-1237) τ. I-III, Roma 1960.

76. P. Wirth: Miszellen zu den Patriarchaten von Konstantinopel und Jerusalem. Ein neues Deperditum aus der Kanzlei des Patriarchen Konstantinos IV. Chliarenos von Konstantinopel ἐν JOBG τ. 9 (1960) σ. 47-49. Ἀνάλυσις καὶ ἀποσπάσματα ἐκ «δεήσεως» τοῦ Γρηγορίου Ἀντιόχου (ΙΒ' αἱ.) πρὸς τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ἀναφερομένης εἰς παραχώρησιν πρὸς τὸν αἰτοῦντα «σκευοφυλακίου» πρὸς μετατροπὴν εἰς γυναικείαν μονήν.

Γ'. Ἐπιγραφαὶ

77. P. Testini: Archeologia cristiana τ. I, Roma [1958] σ. 327-543: Epigrafia.

78. G. E. Bean: Notes and inscriptions from Pisidia ἐν Anatolian studies τ. 9 (1959) σ. 112 ἀρ. 86. Μνεία παραμοναρίου.

79. N. Κοντολέοντος: Ειδήσεις περὶ τῶν χριστιανικῶν μνημένων τῆς Νάξου ἐν Εἰς μνήμην Κ. Ἀμάντου, Ἀθῆναι 1960 σ. 473 ἀρ. 2. «Τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ὅροι καὶ τοῦ ἄγίου Ἀπικρ[ίου?].»

80. C. Mondésert: *Inscriptions et objets chrétiens de Syrie et de Palestine* ἐν Syria τ. 37 (1960) σ. 122 ἐπ. Μνεῖα πρωτοπρεσβυτέρου καὶ μετατροπῆς ἀρχαίου ἱεροῦ εἰς χριστιανικὸν ναόν. Λαχανοπώλης δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὄνομα, ἀλλὰ δῆλοι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πρεσβυτέρου Ἀττάλου, ὡς ὀρθῶς παρατηροῦ οἱ J. καὶ L. Robert ἐν *Revue des études grecques* τ. 74 (1961) σ. 130.

81. Σ. Πελεκανίδος: 'Η ἔξω τῶν τειχῶν παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ τῶν Φιλίππων ἐν Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερὶς 1955 (1961) σ. 162 ἀρ. 1 (πρεσβύτερος καὶ ἰατρός), σ. 164 ἀρ. 2 (καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἄγια ἐκκλησία Φιλιππησίων), σ. 165 ἀρ. 3 (πρωτοπρεσβύτερος).

82. Γ. Σωτηρίου: 'Ανασκαφαὶ Νέας Ἀγχαλοῦ ἐν Πρακτικὰ τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἑτ. 1955, 'Ἐν Ἀθηναϊς 1960 σ. 138 ἀρ. 1 καὶ 2. Πρβλ. J. καὶ L. Robert ἐνθ' ἀνωτ. σ. 178. 'Αναγνώστης καὶ ἵπποιατρός.

83. A. and J. Stylianou: Donors and dedicatory inscriptions, supplicants and supplications in the painted churches of Cyprus ἐν JOBG τ. 9 (1960) σ. 95-128. 'Εκκλ. ἀξιώματα, κτήτωρ καὶ κληρονόμος τῆς μονῆς.

Δ'. Φιλολογικὰ κείμενα

84. J. Darrouzès: Conférences sur la primauté du Pape à Constantinople en 1357 ἐν REB τ. 19 (1961) σ. 76-109. 'Εκδίδεται τὸ κείμενον.

85. Patricia Karlin-Hayter: New Arethas texts for the historical study of the Vita Euthymii ἐν Byzantion τ. 31 (1961) σ. 273-307. Δύο ἀπολογίαι τοῦ Ἀρέθα δικαιολογοῦσαι τὴν μεταστροφήν του εἰς τὸ θέμα τῆς πετραχαμίας τοῦ Λέοντος 5'.

86. V. Laurent: La liste épiscopale du Synodicon de la métropole de Lacédemoine ἐν REB τ. 19 (1961) σ. 210 ἐπ. 'Εκκλ. ἀξιώματα ἐν σημειώσει τοῦ Cod. Bodl. Holk. gr. 6.

87. G. Mango-J. Parker: A twelfth century Description of St. Sophia ἐν Dumbarton Oaks Papers τ. 14 (1960) σ. 233 ἐπ. 'Ἐνδιαφέρον μόνον τὸ ἔκτα. ἀξιώματα (διδάσκολος τῶν εὐαγγελίων) τοῦ συγγραφέως.

88. J. Meyendorff: Projets de concile œcuménique en 1367: Un dialogue inédit entre Jean Cantacuzène et le légat Paul αὐτόθι σ. 147 ἐπ. Σχετικῶς πρὸς τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς συνόδου.

89. V. Grumel: La «Notitia» de Basile de Ialimbana. Essai sur la date de composition ἐν REB τ. 19 (1961) σ. 198-207.

90-91. Fr. Hallkin: Un ermite des Balkans en XIV siècle. La vie grecque inédite de Saint Romylos ἐν Byzantion τ. 31 (1961) σ. 111 ἐπ. Πρβλ. P. Devois: La version slave de la vie de S. Romylos αὐτόθι σ. 149 ἐπ.—Πληροφορίαι διὰ κουράν, ἐν προκειμένῳ ὡς φαίνεται ἄνευ δοκιμασίας (§ 3), ἀποδοχὴν ἀναχωρητικοῦ βίου (§ 4), κατάστασιν εἰς μεγαλόσχημον (§ 12), διὰ τὴν λεγομένην διακονίαν ἢ ἀδελφῆτον (§ 13).

92. Τοῦ αὐτοῦ: Un second Saint Gordius? ἐν Analecta Bollandiana τ. 79 (1961) σ. 5 ἐπ. Εἰς τὸ ἐκδιδόμενον μαρτύριον πληροφορίαι διὰ διωγμούς ἄνευ ἴστορικῆς ἀξίας.

93. Τοῦ αὐτοῦ: Éloge inédit de Saint Athanase l'. Athonite αὐτόθι σ. 26-39. Πληροφορίαι ἵδια διὰ τὴν ὕδρυσιν τῆς Μεγάλης Λαύρας οὐδὲν νέον προσθέτουσαι εἰς τὰ ἥδη γνωστά.

Ε'. Κατάλογοι χειρογράφων

94. πρ. Ἡλείας Ἄντωνιος: Κατάλογος χειρογράφων καὶ ἐντύπων τῆς ἐν Σκιάθῳ Ἰ. μονῆς Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν Θεολογίᾳ τ. 32 (1961) σ. 531-544, 389-409 (sic), 608-630 ἀρ. 6 (Βακτηρία ἀρχιερέων), 8, 16, 109 (Βλάσταρης), 14 (Βαλσαμών), 18 (Νομοκάνων).

95. Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιανίτου: Κατάλογος τῶν χειρογράφων κωδίκων τοῦ Κυριακοῦ τῆς Ἀθω Σκήτης τῆς Ἀγίας Ἀννης ἐν ΕΕΒΣ τ. 30 (1960/61) σ. 453 ἐπ. ἀρ. 51 (Νομοκάνων).

96. Φ. Μπούμπούλιδος: Κατάλογος ἑλλ. χειρογράφων κωδίκων Βιβλιοθήκης ΣΠ. Λοβέρδου ἐν Ἐπετηρίς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν περ. Β' τ. 11 (1960/61) σ. 402 ἐπ. ἀρ. 17 (Νομοκάνων Μαλαξοῦ), 41, 60 (Βλάσταρης), 21 (Περὶ βαθμῶν συγγενείας), 23, 26, 53, 55, 65 (Νομοκάνονες).

§ 20. Ἡ Ἐκκλησία ὑπὸ τὴν ξένην κυριαρχίαν κατὰ τὴν μεταβυζαντινὴν περίοδον

97. A. Baxalopoulos: Ἡ ἴστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ τ. Α', Θεσσαλονίκη 1961, ἰδία σ. 198 ἐπ.

98. G. Herring: Das islamische Recht und die Investitur des Gennadios Scholarios (1454) ἐν Balkan studies τ. 2 (1961) σ. 231-256.

99. K. Παπαδόπουλος: Εἰδήσεις περὶ τῆς κοινότητος καὶ τῆς δημογεροντίας Σμύρνης πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἐν Μικρασιατικὰ Χρονικὰ τ. 9 (1961) σ. 1-41.

**§ 21. Πηγαὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου
ἐκ τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας**

100.* Σ. τ. Κυριακή δος: Χειρόγραφος Νομοκάνων τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐν Μηνημόσυνον Π. Βιζουκίδου σ. 57-58.

101. Δ. Γκίνη: Λανθάνουσα πατριαρχικὴ ἀπόφασις τοῦ ΙΣ' αἰώνος περὶ τῆς ἐπιληψίας ὡς λόγου διαζυγίου ἐν ΕΕΒΣτ. 30 (1960/61) σ. 145-149.

102. Γ. Πετρόπούλου ἔνθ' ἀνωτ. (ἀρ. 61) § 21.

Διὰ μεταβυζαντινὰ ἔγγραφα βλ.

103. Β. Λτέση μητροπ. πρ. Λήμνου: 'Ο μητροπολίτης Κορίνθου Κύριλλος καὶ δὲπισκοπος Κομάνων Εὐγένιος ἐν ΑΕΚΔ τ. 16 (1961) σ. 13-16.

104. Τοῦ αὗτοῦ: Περιουσιακὰ στοιχεῖα τῶν ἐν Σκύρῳ ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τὰ ἔτη 1834-1841 αὐτόθι σ. 90 ἐπ.

105.* Μ. Βασιλάκη: Κῶδιξ ἱεροῦ ναοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου χωρίου Πιστιλοῦντος Χίου ἐν Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ Χίου 1959.

106. Μαρίας Χαρέτη: Κατάλογος τῶν εἰς τὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους ἀποκειμένων πατριαρχικῶν σιγιλλίων ἐν ΔΙΕΕ τ. 15 (1961) σ. 234 ἐπ.

107. Γ. Κανδηλῆ πτη: 'Ο κῶδιξ τοῦ ἐν Ἀργυροπόλει ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Ἀρχεῖον Πόντου τ. 24 (1961) σ. 134 ἐπ.

108. Εμμανούὴλ Καρπαθίου μητρ. Κῶδιξ Ιερᾶς μητροπόλεως Κῶδιξ (Δωδεκανήσου) τεῦχ. Γ': Κώδικες ΙΒ'-Λ' (12-30) Ἀρχείου δουλείας, Αθῆναι 1961.

109. H. Ernst: Die mamlukischen Sultansurkunden des Sinaiklosters herausgegeben, übersetzt und erläutert, Wiesbaden 1960.

110. Τ. Γριτσοπούλου: "Ἐγγραφα περὶ Σχολῆς Δημητσάνης ἐν ΑΕΚΔ τ. 16 (1961) σ. 17 ἐπ., 141 ἐπ. Συνέχεια τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ δελτίῳ ὑπ' ἀρ. 90 ἐργασίας.

111. Φ. Μπουμπουλίδης: Λιτάνεια Βιβλιοθήκης Σ. Λοβέρδου, Αθῆναι 1961 ἰδίᾳ σ. 1-8.

112. Σ. π. Πλατάκη: 'Ανέκδοτα ἔγγραφα τοῦ Οίκου μ. Πατριαρχείου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Κρήτης καὶ τὴν δημογεροντίαν Ἡρακλείου ἐν Κρητικὰ Χρονικὰ τ. 14 (1960) σ. 335 ἐπ. Πρβλ. ἀνωτ. ἀρ. 99.

§ 23. Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι

II. Δογματικῶς

113. B. δ. 420 τῆς 27/30 Ιουνίου 1961 Περὶ τροποποίησεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Ιουνίου/29 Ιουλίου 1949 β. Διατάγματος «περὶ

έκτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 12 τοῦ Νόμου 2345 τῆς 24 Ἰουνίου /3 Ιουλίου 1920 περὶ προσωρινοῦ Ἀρχιμονφτῆ καὶ Μουφτήδων τῶν ἐν τῷ Κράτει Μουσουλμάνων καὶ περὶ διαχειρίσεως τῶν περιουσιῶν τῶν μουσουλμανικῶν κοινοτήτων, δσον ἀφορᾶ τὴν Δυτικὴν Θράκην».

114. Ἰ α κ ώ β ο υ μητρ. Ἐλασσώνος: Τὸ κατ' ἀρχήν, Ἀθηναὶ 1961.

115. Π. Π α ν α γ i ω τ ᾱ κ ο υ: Τὸ ἀνέλεγκτον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας ἐν ΑΕΚΔ τ. 16 (1961) σ. 3 ἐπ.

116. I. Π α ν α γ i ω π o ύ λ o υ: Μάρτυρες τοῦ Ἱεχωβᾶ. Προσηλυτισμὸς ἐν Χριστιανὸς τ. 1 (1961/1962) τεῦχ. α' σ. 9-13 καὶ τεῦχ. β' σ. 7-10.

117. Τ o ū α ὑ τ o ū: Οἱ περὶ προσηλυτισμοῦ ἀναγκαστικοὶ νόμοι αὐτόθι σ. 56-57.

118. Τ o ū α ὑ τ o ū: Ὁ κ. Τρεμπέλας καὶ οἱ μάρτυρες τοῦ Ἱεχωβᾶ αὐτόθι σ. 190-194.

119-123. Κατὰ τὴν Σ.Ε. 1141/1961 ἐν Χριστιανὸς τ. 1 (1961/1962) τεῦχ. α' σ. 14 (καὶ σχόλιον I. Π α ν α γ i ω π o ύ λ o υ) τὸ μέγεθος τοῦ ναοῦ ἐτεροδέξων δὲν συνιστᾷ καθ' ἔαυτὸν ἔνδειξιν περὶ ἀσκήσεως προσηλυτισμοῦ, κατὰ τὴν γνωμ. Εἰσαγγελέως Α.Π. (Α. Τ o ū σ η) 12/1961 ἐν N.B. τ. 9 (1961) σ. 1133 =ΑΕΚΔ τ. 16 (1961) σ. 36 καὶ τὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 2841 / 1961 ἐν Χριστιανὸς τ. 1 (1961/62) τεῦχ. β' σ. 13 (πρβλ. σχόλιον I. Π α ν α γ i ω π o ύ λ o υ) οἱ αληρικοὶ δὲν εἰναι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ συνεπῶς ἡ περιβορισις ἐπισκόπου δὲν συνιστᾷ τὸ κατ' ἀρθρ. 181 Ποιν. Κώδικος ἀδίκημα (Contra Π. Π α ν α γ i ω τ ᾱ κ ο υ ἐν ΑΕΚΔ ἔνθ' ἀνωτ.), κατὰ τὴν Σ.Ε. 1456/1961 ἐν ΑΕΚΔ τ. 16 (1961) σ. 111=N.B. τ. 10 (1962) σ. 839 διαταγὴ τοῦ μητροπολίτου πρὸς μοναχόν, ὅπως ἐγκαταλείψῃ τὴν προσωρινῶς φιλοξενοῦσαν αὐτὸν μονήν, ἀποτελεῖ μέτρον ἐσωτερικῆς ἐκκλ. πειθαρχίας καὶ διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, οὐ ἐπίσης διαφεύγει κατὰ τὴν Σ.Ε. 545/1961 ἐν ΑΕΚΔ τ. 16 (1961) σ. 10 ἐπ.= N.B. τ. 10 (1962) σ. 839 ἡ ἀρνησις τῆς προσταμένης ἐκκλ. ἀρχῆς, ὅπως χορηγήσῃ τὴν ζητουμένην ἀδειαν πρὸς ἀσκησιν μηνύσεως, ὡς μὴ ἀποτελούσα ἐκτελεστὴν διοικητικὴν πρᾶξιν.

§ 24. Αἱ πηγαὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου κατὰ τὴν σημερινὴν ἴσχυν των

124. Ἰ ε ρ ω ν ύ μ ο υ Κ ο τ σ ώ ν γ: 'Η συνήθεια ἐν τῷ νεωτέρῳ κανονικῷ δικαίῳ ἐν Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τ. 44 (1961) σ. 6-13, 54-64.

125. I. Π α ν α γ i ω π o ύ λ o υ: 'Η ὑπὸ τοῦ Συντάγματος κατοχύρωσις τῶν ἰερῶν κακνόνων ἐν Χριστιανὸς τ. 1 (1961/1962) σ. 49-52.

126. Κατὰ τὴν Α.Π. 26/1961 ἐν N.B. τ. 9 (1961) σ. 623 ἔθιμον ρυθ-

μίζον τὴν ἐν τῷ κτιτορικῷ δικαιώματι διαδοχὴν δὲν κατηργήθη διὰ τοῦ ν. 2310/1920 καὶ τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος.

§ 27. 'Επιστημονικὴ καὶ αὐθεντικὴ ἔρμηνεία. Οἰκονομία

127. Στ. Νικόλαος: «Οἰκονομία» καὶ μυστήρια ἐν Χριστιανὸς τ. 1 (1961/62) σ. 86-87.

128. * H. Thurn: *Oikonomia von der fröh byzantinischen Zeit bis zum Bilderstreit. Semasiologische Untersuchung einer Wortfamilie.* Diss. München [1961].

§ 28. "Εκτασις ἐφαρμογῆς τοῦ ἐλληνικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου καὶ σχέσεις πρὸς τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας

129. 'Αρι. 'Αλιβέτος: Περὶ ἐνότητος ἐν τῇ 'Ορθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ ἐν Πανηγυρικὸς Τόμος ἑορτασμοῦ τῆς ἑξακοσιοστῆς ἐπετείου τοῦ θανάτου τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης (1359-1959), 'Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1960 σ. 157-178. 'Η μελέτη αὕτη ταυτίζεται πρὸς τὴν ὥπ' ἀρ. 122 τοῦ δελτίου ἔτους 1959.

130. 'Ι. Καλογέρος: 'Η ἐνότης ἐν τῇ οἰκουμενικότητι τῆς 'Ορθοδόξου ἐκκλησίας κατὰ τὰς θεμελιώδεις ἐκκλησιολογικὰς ἀρχὰς αὐτόθι σ. 202-220. Ταυτίζεται πρὸς τὴν ὥπ' ἀρ. 113 τοῦ ἀμέσως προηγουμένου δελτίου μελέτην.

131. 'Ι. Καρμέρη: 'Η πανορθόδοξος διάσκεψις τῆς Ρόδου (24 Σεπτ. - 1 Οκτ. 1961) ἐν Θεολογίᾳ τ. 32 (1961) σ. 497-536.

132. Χρυσ. Κωνσταντίνος: Σημεῖα ἐνοῦντα καὶ διαφοροποιοῦντα τὴν μίαν ὁρθοδοξίαν ἡμῶν ἐν Πανηγυρικὸς τόμος... Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ (ἀνωτ. ἀρ. 129) σ. 179-201. 'Η μελέτη ταυτίζεται πρὸς τὴν ὥπ' ἀρ. 130 τοῦ δελτίου ἔτους 1959.

133. Μ. Σιώτης: 'Η οἰκουμενικὴ κίνησις καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν ἐκκλησιῶν ἐν ἐκκλησίᾳ τ. 38 (1961) σ. 331-334, 348-350, 375-379.

134. Τοῦ αὐτοῦ: Οἰκουμενικὴ κίνησις ἐν MEE Συμπλ. τ. Γ' σ. 885 β-887γ.

135. Β. Σταυρίδος: 'Ορθοδοξία καὶ ἀγγλικανισμὸς ἐν Θεολογίᾳ τ. 32 (1961) σ. 475-495, 410-436 (sic), 582-607.

(Συνεχίζεται)